

3. Дегтярьова І. О. Інструменти інноваційного розвитку регіону : зарубіжний та вітчизняний досвід застосування / І. О. Дегтярьова. – 2010. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/Dutp/2010_1/txts/10diovdz.pdf.

4. Енциклопедія освіти / [гол. ред. В. Г. Кремень] ; Акад. пед. наук України. – К. : Юрінком Інтер. – 2008. – 1040 с.

5. Інновації / Вікіпедія. Вільна енциклопедія. – 2011. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki>.

6. Казмірчук С. Інноваційний розвиток регіону: наявний потенціал, проблеми та перспективи / С. Казмірчук // Галицький економічний вісник. – 2010. – № 1(26). – С. 25–35.

7. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. / Н. В. Краснокутська. – К. : КНЕУ, 2003. – 504 с.

8. Новый экономический и юридический словарь. – М. : Ин-т новой экономики. – 2003. – 1088 с.

9. Ольшанський О. В. Управління місцевим господарством : механізм удосконалення : [монографія] / О. В. Ольшанський. – Х. : Константа, 2008. – 158 с.

10. Петрашевська А. Д. Теоретичні аспекти формування організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств / А. Д. Петрашевська, І. В. Яцкевич, С. С. Новицька // Наукові праці ОНАЗ ім. О. С. Попова. – 2010. – № 2. – С. 117–122.

11. Про інноваційну діяльність : Закон України від 4 липня 2002 р. № 40-IV // ВВР України. – 2002. – № 36. – С. 266.

12. Сенюк Ю. Просторово-діяльнісний розвиток територіальних громад : інноваційно-інвестиційні пріоритети стратегії розвитку міської агломерації / Ю. Сенюк. – 2011. – Режим доступу : www.uap.ua/docs/Senyuk_Yu.VPDRTG.doc.

13. Твисс Б. Управление научно-техническими нововведениями / Б. Твисс. – М. : Экономика, 1989. – 271 с.

14. Шумпетер Й. А. Теория экономического развития / Й. А. Шумпетер. – М. : Прогресс, 1982. – 455 с.

Надійшла до редколегії 20.01.2012 р.

УДК 352.07:338.465

В. В. ФАДЕЙКІН

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

Проаналізовано роль, місце та можливості застосування інформаційних технологій в організації забезпечення діяльності органів публічної влади в Україні.

Ключові слова: інформація, інформаційні технології, публічна влада.

Analyzes the role, please and the possibility of using information technology in the organization of activates of public activates in Ukraine.

Key words: information, information technology, public authorities.

Сучасні тенденції українського поступу зумовлюють зростання ролі публічних органів управління в забезпеченні соціально-економічного прогресу. Процес об'єднання інформаційних ресурсів органів державного та регіонального управління, органів місцевого самоврядування в єдиний інформаційний простір, створення та уніфікація баз даних, комп'ютеризація робочих місць управлінців є характерними рисами сучасної системи публічного управління, об'єктом впливу якої постає соціально-економічний розвиток держави.

Дослідженню проблем інформатизації, ролі інформаційних технологій у розвитку суспільства, регіонів, територіальних громад присвячено велику кількість наукових праць провідних вітчизняних і зарубіжних вчених, у т. ч. З. Баумана, Д. Белла, Л. Брилюєна, Н. Вінера, Б. Гейтса, В. Глушкова, Р. Калюжного, В. Куйбіди, Дж. Мартіна, Ю. Машкарова, І. Олійченка, О. Орлова, А. Панчука, Г. Швєбса та ін. Але в цих працях здебільшого звернено увагу на організаційні аспекти діяльності, натомість бракує теоретичного обґрунтування пропозицій щодо застосування інформаційних технологій у публічному управлінні.

Мета статті – розглянути механізми застосування інформаційних технологій в організації забезпечення діяльності органів публічної влади в Україні.

В Україні сьогодні відбуваються процеси інформатизації суспільства. Інформатизація являє собою сукупність взаємопов'язаних організаційних, правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних і виробничих процесів, що спрямовані на створення умов для задоволення інформаційних потреб громадян та суспільства; в основу цих процесів покладено створення, розвиток і використання інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних технологій, які побудовані з використанням сучасної обчислювальної та комунікаційної техніки [6].

Дані процеси характеризуються прискореним переходом від індустріальної економіки до інформаційної, адже одним із головних пріоритетів України є прагнення побудувати орієнтоване на інтереси людей, відкрите для всіх і спрямоване на розвиток інформаційне суспільство, в якому кожен міг би створювати і накопичувати інформацію та знання, мати до них вільний доступ, користуватися й обмінюватися ними, щоб надати можливість кожній людині повною мірою реалізувати свій потенціал, сприяючи суспільному і особистому розвитку та підвищуючи якість життя [8, с. 142]. У нашій державі створено й прискорено розвивається інформаційний простір, який є, на думку Ю. Машкарова, сукупністю сховищ, банків і баз даних, технологій їх супроводу і використання, інформаційних телекомунікаційних систем, що функціонують на основі загальних принципів і забезпечують інформаційну взаємодію організацій і громадян, а також спрямовані на задоволення їхніх інформаційних потреб. Основними компонентами його є інформаційні ресурси, засоби інформаційної взаємодії та інформаційна інфраструктура [3, с. 298]. На порозі XXI ст. інформаційний простір охоплює процеси управління, виокремлюючись в узагальнений фазовий простір, координатами якого є певні сфери компетентності інформаційних суб'єктів, метрикою якого є інтелектуальний обсяг, що визначається за допомогою інваріантів інфодинаміки [7, с. 298]. Інфодинаміка, яку А. Панчук розглядає як підхід до аналізу та концептуальну модель інформаційних процесів, передусім комунікативного типу. Вона може й повинна застосовуватися в діяльності

органів публічної влади, адже інформаційні технології використовують у процесах управління, особ-ливо адміністративного, де комунікація та інформація виступають як головні складові. Контекстом інфодинаміки управління є закономірності процесів обміну інформацією, інформаційними артефактами (ІАр) у комунікативних контурах систем управління. Тому синонімами для цього поняття можна вважати назви: “інфодинаміка артефактів управління” або “динаміка ІАр”. Базис інфодинаміки складається з інваріантів, які визначають закономірності фундаментальних інформаційних процесів, закони інфодинаміки, найбільш важливими з яких є закони збереження та їх наслідки. Базові принципи інфодинаміки дають змогу будувати більш формалізовані моделі управлінських процесів і визначати дуже складні процеси еволюції в інформаційному просторі управління та принципи відбору, які при цьому діють [5, с. 293–294].

Глобальні мережі (Wide Area Network, WAN) – це сукупність віддалених один від одного комп’ютерів-вузлів, сумісна взаємодія яких забезпечується комунікаційною мережею передачі даних і спеціальними програмами мережної операційної системи. Основу WAN складають потужні багатокористувацькі обчислювальні системи (Host – вузли) і спеціалізовані комп’ютери, які виконують функції комунікаційних вузлів. Користувачі комп’ютера стають абонентами мережі після під’єднання свого комп’ютера до цих основних вузлів. Крім того, глобальні мережі охоплюються телекомунікаційними структурами, які об’єднують локальні інформаційні мережі, що мають загальний протокол зв’язку, методи під’єднання і протоколи обміну даними. Кожна з глобальних мереж (Internet, Bitnet, DECnet та інші) організовувалися для конкретних цілей, а в подальшому поширювалися за рахунок під’єднання локальних мереж, які використовували їх послуги та ресурси. Для глобальних мереж характерний значний масштаб (як за площею мережі, так і за кількістю вузлів) і неоднорідність, тобто різний тип архітектури та програмного забезпечення їх вузлів [1].

У той же час регіональна мережа пов’язує абонентів, які розміщені на значній віддалі між собою на території району, області, регіону чи країни. Як правило, це спеціалізована мережа. Мережі, які охоплюють території в тисячі кілометрів, вважають глобальними. У регіональних і глобальних мережах, як правило, існує центр управління мережею, який відповідає за ефективне і надійне функціонування мережі, за оптимальний вибір маршрутів проходження повідомлень від абонента до абонента. У вузлах мережі встановлюються потужні багатокористувацькі обчислювальні системи (Host-вузли) та спеціалізовані комутаційні комп’ютери, які зв’язані з абонентськими пунктами. Надійність мережі підвищується, якщо частина вузлів з’єднана за допомогою каналів, омиваючи центр. У вузлах мережі знаходяться спеціалізовані обчислювальні комплекси, на яких ведеться обробка інформації [Там же].

Застосування Інтернету в управлінні будь-якими суб’єктами стає більш ніж актуальним. Підприємства і організації відкривають WWW-сервери, що містять різноманітну інформацію, в тому числі за допомогою цих серверів проводяться різного роду дослідження, мережні відеоконференції тощо. Інтернет дає можливість практично кожному бажаному вийти на будь-який ринок. Деякі сфери застосування Інтернет-технологій в окремих сферах муніципального управління представлено в табл.

Галузеві сфери використання Інтернет-технологій

Галузь	Приклад застосування інтернет-технологій
Система охорони здоров'я	Перелік та графік надання медичних послуг, он-лайнове медичне страхування, виклик лікаря, послуги "віртуальний лікар", електронна торгівля ліками, розміщення графіків прийому лікарів, новини медичної науки тощо
Ринок праці	Перелік вільних робочих місць і посад, пошук роботи та наймання, підвищення кваліфікації
Правопорядок	Інформація про криміногенну обстановку в регіоні; оперативні повідомлення про події; створення мультимедійної відомчої системи обміну інформацією всередині органів правопорядку, між патрульними й іншими загонами, диспетчерськими пунктами, центром центрального і кризового управління
Бізнес	Економічний консалтинг, телефонні бази даних різних служб, електронна ділова мережа регіону, інформація про тендери, електронний маркетинг, реклама місцевих фірм тощо
Житло	Інформація про поточний стан та перспективні ремонти житлового фонду, повідомлення про реєстрацію та зміну адреси; подання заяв щодо видачі паспорту; автоматизовані системи управління ЖКГ, інформація про тарифи, їх зміни та здійснення розрахунків за комунальні послуги
Освіта	Розміщення інформації про розклад занять, домашні сторінки вчителів з інформацією про процес викладання, успішність, домашні завдання; проведення в мережі дискусій щодо режиму роботи учбових закладів; система дистанційного навчання під час хвороби або тривалої поїздки учнів; тренінгові програми для виконання домашнього завдання; сумісна робота над проектами в сфері освіти, в тому числі з колегами з інших пікл, країн; двостороннє спілкування органів влади зі школярами, студентами і викладачами через он-лайнві брифінги

Наступною технологією, що є своєрідним засобом удосконалення корпоративними комунікаціями, є Інтранет – термін, що почав застосовуватися з 1995 р. Узагальнюючи численні визначення, можна сказати, що Інтранет – це внутрішньокорпоративна мережа, побудована на основі стандартних технологій Інтернет (TCP/IP, Web та ін.). З технічної точки зору – це внутрішній корпоративний веб-портал, який призначений вирішувати завдання, які притаманні компанії, де Ви працюєте; завдання, в першу чергу по систематизації, зберіганню та обробці внутрішньокорпоративної інформації [4]. Дана технологія має можливість застосування в органах публічної влади з метою прискорення підготовки й прийняття управлінських рішень. Зменшення паперового о інформаційно-розпорядчого обігу.

Інтранет – технологія, побудована таким чином, що всі офіційні комунікації підтримуються корпоративною системою електронного документообігу на базі Web-серверу, а неофіційні – засобами електронної пошти і телеконференцій.

Наступною технологією є Екстранет – це захищена від несанкціонованого доступу корпоративна мережа, що використовує Інтернет-технології для внутрішньокорпоративних цілей, а також для надання частини корпоративної інформації і корпоративних стосунків діловим партнерам організації.

Питання забезпечення безпеки в Екстранеті набагато серйозніше, ніж у Інтернеті. Для мережі “Екстранет” особливо важливі аутентифікація користувача і, особливо, захист від несанкціонованого доступу, тоді як для відносин Інтранет вони відіграють набагато менш істотну роль, оскільки доступ до цієї мережі обмежений фізичними рамками організації.

Корпоративне застосування “Екстранет” — це закриті корпоративні портали, на яких розміщуються закриті корпоративні матеріали і надається доступ уповноваженим співробітникам організації публічної влади до відносин для колективної роботи, систем автоматизованого управління організацією, а також доступ до обмеженої низки матеріалів партнерам і постійним клієнтам. Окрім того, в Екстранеті можливе застосування і інших сервісів Інтернету, Електронної пошти тощо [2]. Дана технологія передбачає обіг інформації для службового користування в органах публічної влади.

Останнім часом в Україні досить стрімко почали впроваджуватися корпоративні інформаційні системи, що базуються на клієнт-серверній архітектурі. Ці системи поступово витісняють традиційні автоматизовані системи управління, оскільки є більш ефективними та відповідають вимогам сучасного менеджменту.

Корпоративна інформаційна система – це цілісний апаратно-програмний комплекс, що дозволяє задовольнити як оперативні, так і стратегічні потреби організації публічної влади в опрацюванні даних [9].

Аналіз сучасного розвитку інформаційних технологій третього покоління дозволяє зробити висновок щодо можливості їх ефективного використання в організації забезпечення діяльності органів публічної влади.

Інформаційні технології розглядаються як важливий інструмент регулювання розвитку організації забезпечення діяльності органів публічної влади, а також перебігу різноманітних процесів та явищ, що відбуваються на регіональному рівні. Найбільш придатною технологією слід визнати застосування комп’ютерних моделей. При цьому доречно ці моделі представляти в об’єктивно-орієнтованій формі. Подальші дослідження слід проводити в напрямку організації інформаційного взаємозв’язку органів публічної влади з громадськістю й громадянами, підвищенню рівня комп’ютерної освіти як серед службовців органів публічної влади, так і серед населення.

Література:

1. Глобальна комп’ютерна мережа INTERNET. – Режим доступу : <http://ua.textreferat.com/referat-7648.html>.
2. Екстранет. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki>.
3. *Машкаров Ю. Г.* Інформаційний простір / Ю. Г. Машкаров // Енциклопедичний словник з державного управління / за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. – С. 298.
4. *Оглобля Я.* Інтранет-технології та Інтранет-додатки / Я. Оглобля. – Режим доступу : http://itb.ucoz.ru/publ/intranet_tekhnologiji_ta_intranet_dodatki/8-1-0-234.
5. *Панчук А. М.* Інфодинаміка / А. М. Панчук // Енциклопедичний словник з державного управління ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. – С. 293–294.

6. Панчук А. М. Інформатизація / А. М. Панчук // Енциклопедичний словник з державного управління ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. – С. 294.

7. Панчук А. М. Інформаційний простір управління / А. М. Панчук // Енциклопедичний словник з державного управління ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. – С. 298.

8. Пархоменко В. П. Стратегія інформатизації органів місцевого самоврядування при наданні послуг населенню / В. П. Пархоменко // Проблеми формування та реалізації державної політики у сферах державного, регіонального і галузевого управління : зб. наук. пр. – 2007. – Т. 8. – Вип. 93. – С.140 – 150. – (Серія “Державне управління”).

9. Семеренко М. М. Використання сучасних інформаційних технологій в управлінні персоналом на підприємствах споживчої кооперації / М. М. Семеренко, Н. І. Прокопович. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/1_kand_2010/economics/5_57694.doc.htm.

Надійшла до редколегії 20.12.2011 р.

УДК 351.83

А. Л. ШЕВЦОВ

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ ДЕРЖАВИ НА МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

Розглянуто теоретичні аспекти впливу держави на міграційні процеси в Україні та визначено напрями вдосконалення системи державного управління ними.

Ключові слова: міграція, міграційні процеси, міграційна політика, державне управління.

The paper considers theoretical aspects of state influence on migration processes in Ukraine and identified areas of improvement of state management.

Key words: migration, migration processes, migration policy, public administration.

Однією з умов розбудови правової держави на сучасному етапі є визначення напрямів її міграційної політики та вдосконалення системи державного управління міграційними процесами відповідно до міжнародних стандартів. Відсутність законодавчого визначення напрямів державної міграційної політики України, принципів діяльності державних органів у сфері міграції, стратегічних цілей, завдань і стандартів із забезпечення реалізації прав людини негативно позначається на ефективності протидії явищам, що становлять загрозу національній безпеці України, – нелегальній міграції, загостренню демографічної кризи, а також від'їзду за межі України вчених, фахівців, кваліфікованої робочої сили.